د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامۍ هنر

شپږم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامۍ هنر

شپږم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت آمر.

۲. سید انور میچنخیل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د دیني چارو، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمېټې:

د علومو اکاډمي:

سرڅېړونکی عبدلواجد واجد د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.

ذکریا ملاتړ د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

پوهندوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو څانګې استاد.

د هنرونو مسلکي لیسه:

دپوهنې وزارت:

۱. سعدالدین شپون د پوهنې وزارت سلاکار.

۲. نفیسه پوپلزی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړې.

۳. محمد غالب الله یار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.

۴. محمد شفیق برنایار د هنرونو د مسلکي لیسي ښوونکی.

۵. بلقیس احمدي د هنرونو د مسلکي لیسي ښوونکې.

د محتویاتو، سیاسي، فرهنګي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټې.

ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.

دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلا کار.

د مؤلف مرستیال محمد سهراب دیدار.

د څېړنې او تدقیق د څارنې کمیټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او ډیزاین: رحمت الله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

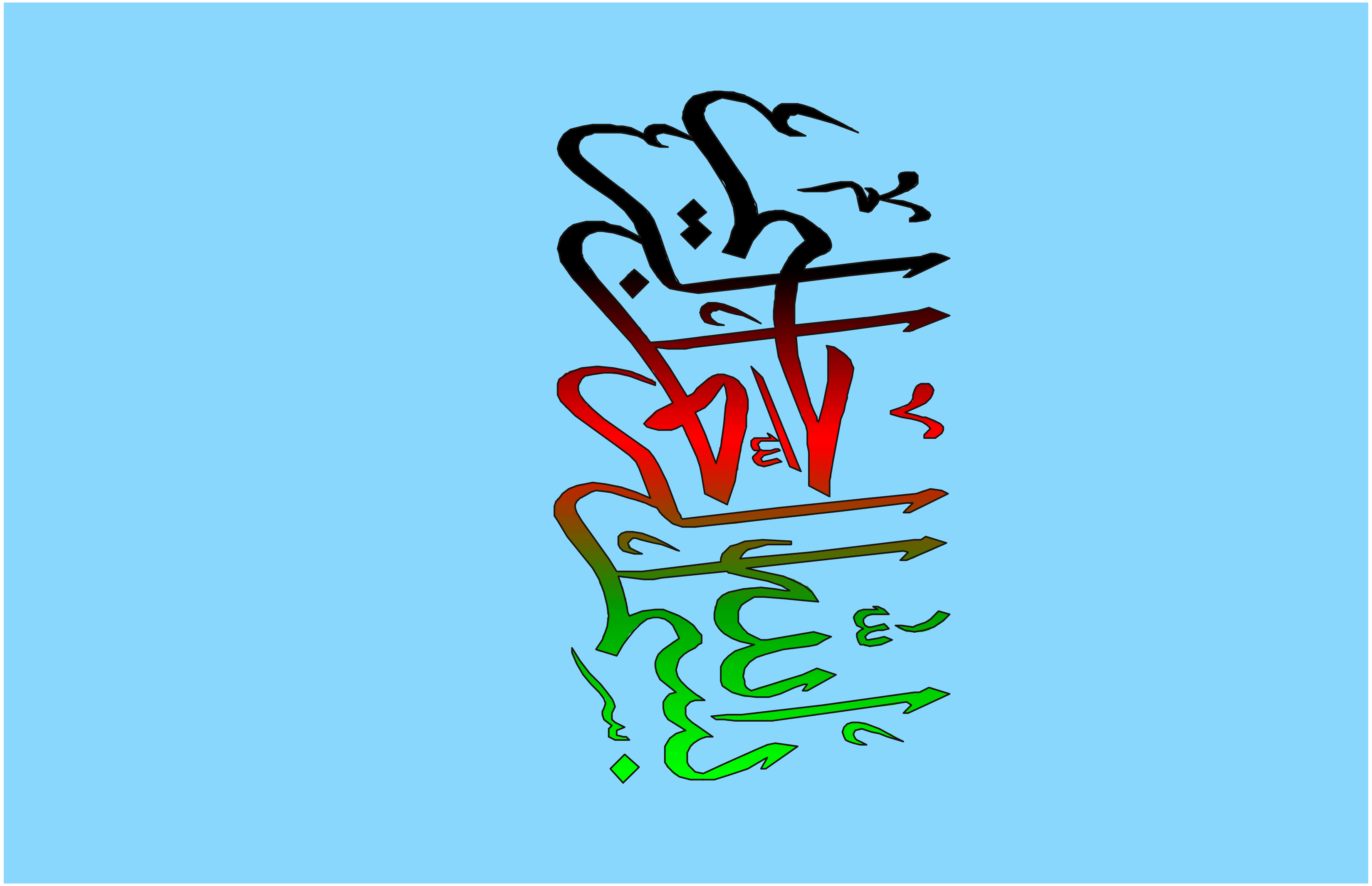

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی — دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچی يې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی — د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو — د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، ګوجر دي — پاميريان، نورستانيان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ايماق، هم پشه يان
دا هيواد به تل ځليږي — لکه لمر پر شنه آسمان
په سينه کې د آسيا به — لکه زړه وي جاويدان
نوم د حق مودی رهبر — وايو الله اکبر وايو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزير پيغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتياوو له مخې رامنځته کيږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدريسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدريس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکيفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېځلي دين له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړانديزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېر		مخ
۱	لومړی لوست	۱-۲
۲	دوهم لوست	۳-۴
۳	دریم لوست	۵-۶
۴	څلورم لوست	۷-۸
۵	پنځم لوست	۹-۱۰
۶	شپږم لوست	۱۱-۱۲
۷	اووم لوست	۱۳-۱۴
۸	اتم لوست	۱۵-۱۶
۹	نهم لوست	۱۷-۱۸
۱۰	لسم لوست	۱۹-۲۰
۱۱	یوولسم لوست	۲۱-۲۲
۱۲	دوولسم لوست	۲۳-۲۴
۱۳	دیارلسم لوست	۲۵-۲۶
۱۴	څوارلسم لوست	۲۷-۲۸
۱۵	پنځلسم لوست	۲۹-۳۰
۱۶	شپاړسم لوست	۳۱-۳۲

۱۷– اوو لسم لوست:.. ۳۴-۳۳
۱۸– اتلسم لوست:.. ۳۶-۳۵
۱۹– نولسم لوست:.. ۳۸-۳۷
۲۰– شلم لوست:.. ۴۰-۳۹
۲۱– یو ویشتم لوست:.. ۴۲-۴۱
۲۲– دوه ویشتم لوست:.. ۴۴-۴۳
۲۳– درویشتم لوست:.. ۴۶-۴۵
۲۴– خلېرویشتم لوست:.. ۴۸-۴۷
۲۵– پنځه ویشتم لوست:.. ۵۰-۴۹
۲۶– شپږ ویشتم لوست:.. ۵۲- ۵۱
۲۷– اوویشتم لوست:.. ۵۴- ۵۳
۲۸– اته ویشتم لوست:.. ۵۶-۵۵
۲۹– نهه ویشتم لوست:.. ۵۷
۳۰– دیرشم لوست:.. ۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی لوست

مڼه او ناک

موخه: د باندنیو او داخلي خطونو په پام کې نیولو او په پنسل د مڼې او ناک د انځور ولو سره اشنا کېدل.

پوښتنې:

- ❖ مڼه او ناک کوم رنګونه لري؟
- ❖ دمڼې او ناک خوړل څه ګټه لري؟

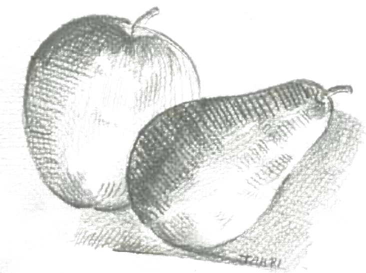

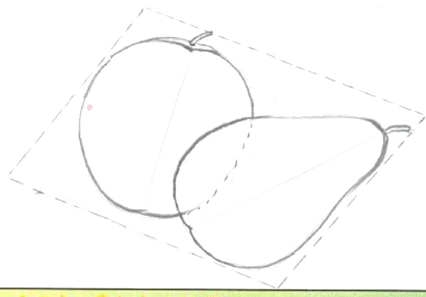

ښاغلی ښوونکی دې:

د مڼې او ناک پېژندنه او د هغې د انځور ولو په طریقه باندې زده کوونکي و پوهوي او د دوی له ځوابونو څخه وروسته سم ځوابونه ورته ووایي. دوی خپلې خوښې ته پرېږدي چې په نرم پنسل کار وکړي. دکار کولو په وخت کې دوی ته لازمه لارښوونه وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی پوښتوته ځوابونه ووایي او بیا دې داخلي او خارجي خطونه په پام کې ونیسي او د ضعیف کار څخه دې دقوی کېدو په طرف خپل کارته ادامه ورکړي او بیا دې هغه په ساده پردازونو بشپړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

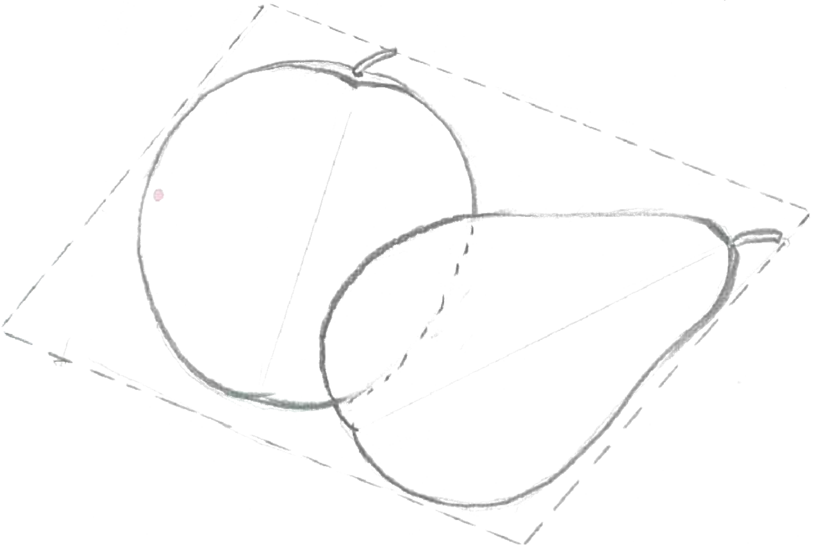

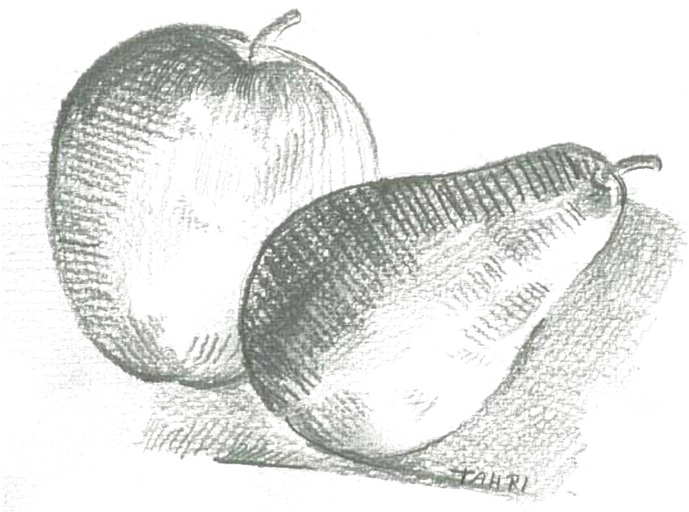

کورنۍ دنده: پاتې شوي پردازونه دې په کورکې وکاروي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم لوست

د مڼې او ناک رنګه کول

موخه: د مڼې او ناک د رنګه کولو د طریقې زده کړه.

پوښتنې:

- په مڼه او ناک کې کوم رنګونه کار ول کیږي؟
- مڼې او ناک په کوم فصل کې پخیږي او خلک یې ولې خوري؟

ښاغلی ښوونکی دې:

د مڼې او ناک د انځور ولو او درنګونو د ترکیب (ګډولو) په اړه زده کوونکو ته لارښوونه وکړي، ترڅو دوی وکولی شي چې د پورتني شکل په شان رنګونه په خپلو خپلو ځایونو کې وکاروي.

فعالیت:

زده کوونکي دې د کاغذ په مناسب ځای کې مڼه او ناک د پورتني شکل په شان انځور او رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: نور خپل انځور په کور کې کاروم!

دريم لوست

لاسي کار

موخه: د چاپېريال د ساده موادو لکه خټه، لرګي، رنګه پنډ کاغذ او نورو څخه د مڼې او ناک د لاسي کار په جوړېدو باندې د زده کوونکو پوهيدنه.

پوښتنې:

- ❖ د لاسي کار له پاره کوم شيان ضروري دي؟
- ❖ کوم ډول لاسي کار مو خوښ دی؟

ښاغليه ښوونکيه:

مڼه او ناک د چاپېريال له ساده موادو څخه جوړ کړئ او بيا يې په ټولګي کې د ميز په سر کېږدئ. زده کوونکي د هغې په جوړولو وګماری، او تاسې د جوړېدو په وخت کې لارښوونې ورته وکړئ.

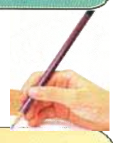

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتني شکلونه په پام کې ونيسي او بيا دې په ټولګي کې يو لاسي کار جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزونه:

- ❖ د سکیچ او طرحه کولو سره مینه درلودل.
- ❖ د رنګ په ترکیب کې یې استعداد ونو وده کړی ده.

څلورم لوست

سابه

موخه: د سابو د انځور ولو او د هغو رنګو سره چې په سابو کې لیدل کیږي آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ سابه ولې انځوره وو؟
- ❖ د سابو خوړل څه ګټه لري؟

ګرانه ښوونکیه:

د سابو په سم کمپوز کولو کې له زده کوونکو سره مرسته وکړئ او د خطونو په واسطه سکیچ کول وروښيئ او د رنګه کولو په طریقه یې پوه کړئ!

فعالیت:

زده کوونکي کولای شي چې پورتنی شکل په خپله خوښه کمپوز او په آزاد ډول یې سکیچ کړي او هڅه دې وکړي چې رنګونه په مناسبو ځایونو کې راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: زه په کور کې له خپلو لویانو سره د رنګ او دهغې د کار ولو او د سابو د رنګونو په هکله خبرې کوم.

ارزونه:

- ❖ د زده کوونکو فکر او بدلون موندلې .دی؟
- ❖ د رنګ په اړه معلومات.
- ❖ په خبرو د مشکلاتو حلول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

سابه

موخه: په آزادو خطونو دسابو د انځور ولو دطریقی او دهغې رنګه کولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د رنګونو پرځای استعمال روغتیا ته څه ګټه رسوي؟
- دهر موسم د سابو ځانګړي نومونه واخلی؟

ښاغلیه ښوونکیه!

لومړی پورتنی شکل د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او بیا زده کوونکي په ډلو وویشئ او هره ډله دې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او بیا دې د شکل په انځور ولو پیل وکړي او هره ډله دې خپل انځورونه نورو ډلو ته وښیي.

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی سابه په خطونو انځوراو بیا دې هغه رنګه کړي او خپل اثر دې دټولګیوالو دننداري له پاره کیږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

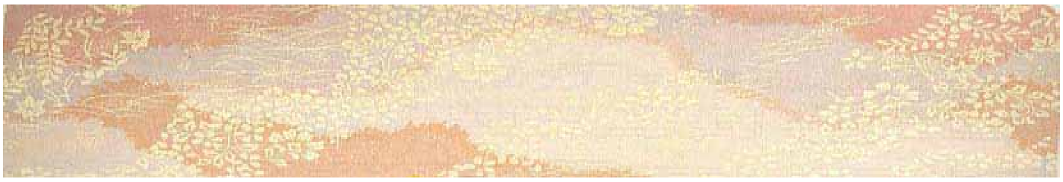

کورنۍ دنده: په کور کې له دخپلو لویانو سره درنګ د استعمالولو په هکله وغږېږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

ونه

موخه: له ټولګي نه د باندې د طبيعي شيانو د انځورولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

- هرې خواته په غور وګورئ او ووايئ چې کوم شی ستاسې په فکر ښکلی دی؟
- په طبيعت کې کوم رنګونه تر سترګو کېږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي له ټولګي څخه د باندې وباسئ او دوی خپلې خوښې ته پرېږدئ چې له طبيعت څخه يو شی خوښ او هغه انځور کړي. تاسې دوی ته لازمه لارښوونه وکړئ او د دوی کارونه وستايئ چې د دوی د لازياتې هڅونې سبب شي.

فعاليت:

زده کوونکي دې له ټولګي څخه د باندې په خپله خوښه د طبيعت له شيانو څخه يو انځور کړي او د پورته شکل نه په ګټه اخيستنه هغه رنګه کړئ!

کورنۍ دنده: د ګران افغانستان د لاسي صنایعو څخه لاسي کار جوړ کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

الوتونکي

موخه: د الوتونکو له انځور ولو سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

- کوم ډول الوتونکی مو خوښ دي؟
- د الوتونکو له کومو رنګونو سره مینه لرئ ؟

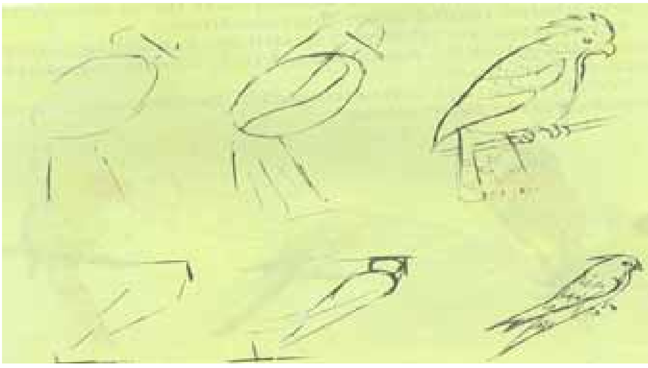

ګران ښوونکی!

د الوتونکو په اړه زده کوونکو ته څرګندونې وکړئ او پورتني شکلو نه په خطونو د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او د دوی پام د شکلونو داخلي او خارجي خطونو ته ور واوړئ او بیا هغه ور باندې انځور کړئ!

فعالیت:

الوتونکي د کتاب او توري دړې له مخې انځور او بیا یې رنګه کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

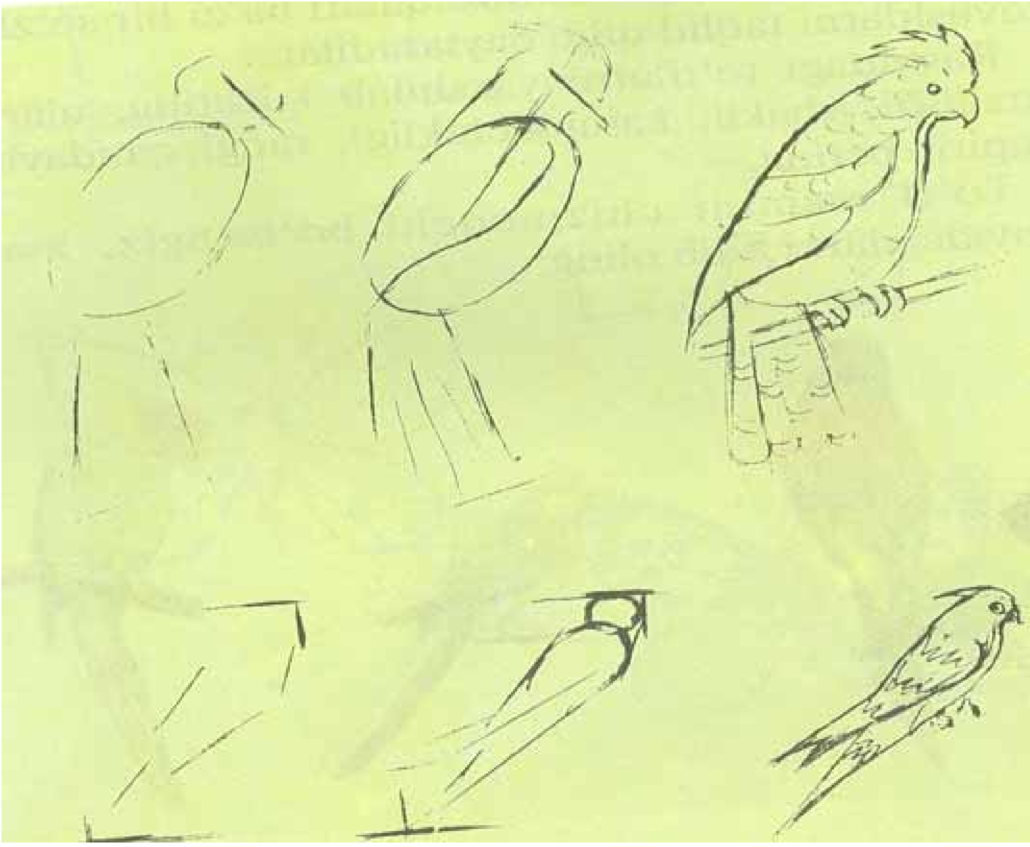

ارزونه:

❖ د زده کوونکو په انځورونو کې ښومره بدلون راغلی دی.

کورنۍ دنده: پورتنی شکل بشپړ کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

طوطي

موخه: دالوتونکو د رنگونو دترکیب او په خطو نو باندې دهغې دانځورولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ دلاندې شکلو نو در نگونو د ترکیب په هکله معلومات وړاندې کړئ ؟
- ❖ درسمونو له رنګه کولو څخه څه احساس درته پیدا کیږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي په دې وپوهوئ چې لومړی دې شکل په تتو (خفیفو) خطونو انځور کړي او مناسب رنګونه دې سره ګډ کړي او شکل دې رنګه کړي. تاسې د رنګونو په ترکیب او سکیچ کولو کې ورسره مرسته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې په ډیر غور او دقت شکل په تتو خطو انځور کړي او بیا دې هغه په مناسبو رنګونو رنګه کړي.

ارزونه:

- په سکیچ او رنګه کولو کې دزده کوونکو د فکر څرنګوالی.
- تر کومه حده پورې د رنګونو په ترکیب کې مهارت بنودل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

افغاني کالي

موخه: د افغاني دود او دستور او د محلي جامو سره د زده کوونکو بلدیدل.

پوښتنې:

- د افغاني کالیو سره که آشنا یاست پرې وغږیږئ؟
- د افغاني کالیو ډیزاینونه له څه شي څخه جوړیږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

د ګران افغانستان د کلتور او فرهنګ په اړه شاګردانو ته معلومات ورکړئ او لاندینی فعالیت په دوی باندې سر ته ورسوئ. او رسمونه یې د کتابچې په یوه څنډه کې اصلاح کړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې د ښوونکي لارښوونې په پام کې ونیسي او پورتني شکل دې انځور او رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

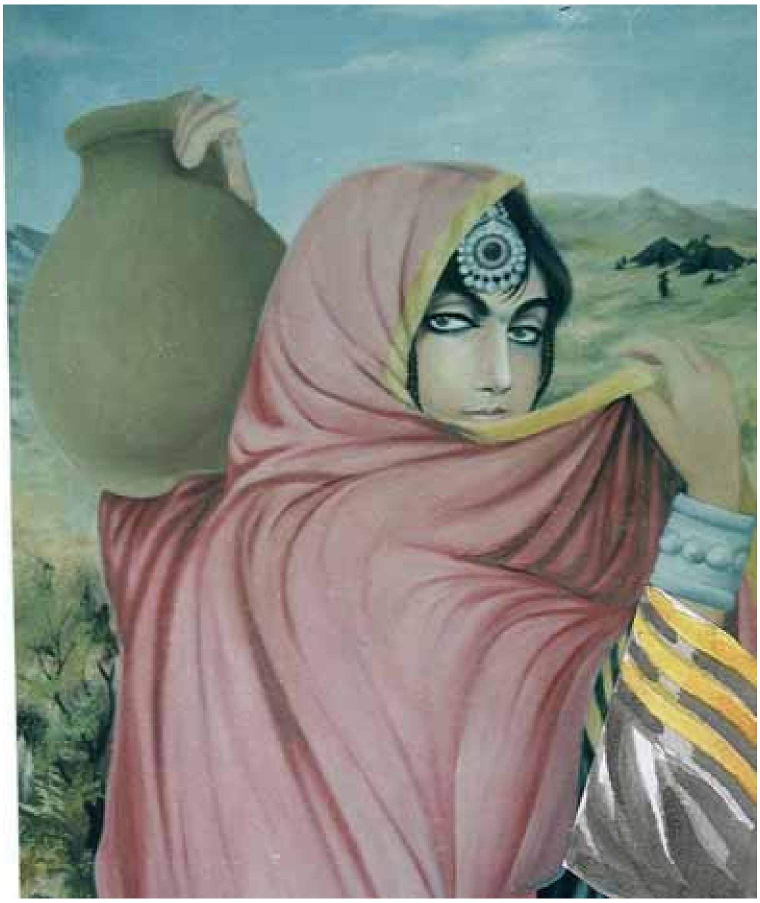

کورنۍ دنده: له خپلو لویانو څخه د دود او دستور په هکله معلومات را ټول کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

د آس د پښو حرکتونه

موخه: د مختلفو او بیلا بیلو زاویو څخه د آس د پښو د انځور ولوسره اشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ آس له کوم ډول څارویو څخه دی؟
- ❖ له آس څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟

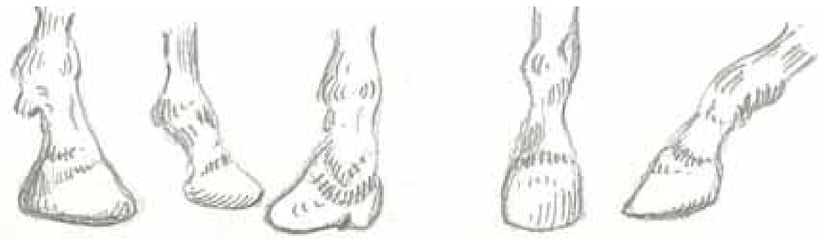

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکو ته د پورتنیوپوښتنو سم ځوابونه ووایئ. او زده کوونکي پوښتنو کولو ته وهڅوئ. د بیلا بیلو زاویو څخه د آس د پښې په اړه لازمه لارښوونه ورته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې پورتني شکلونه په پام کې ونیسي او بیا دې له بیلا بیلو زاویو څخه د آس پښه انځور کړي او وروسته دې په نرم پنسل پرداز ورکړي او په دې کار کې دې له ښوونکي څخه مرسته وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

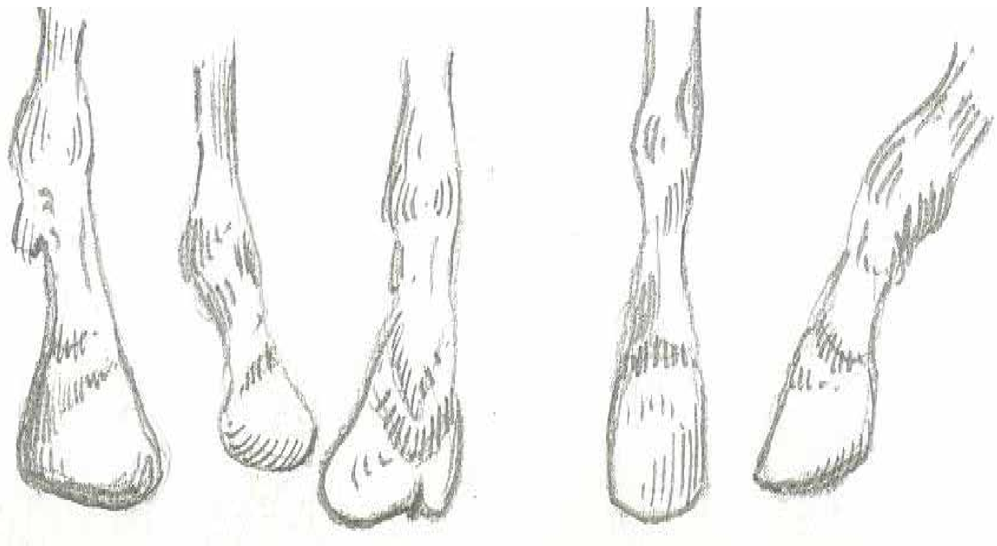

کورنۍ دنده: په خپله خوښه انځور وکاږئ!

ارزونه:

له بېلو بېلو زاويو څخه د آس د پښو د انځور ولو، سيوري او روښنايي په هکله د زده کوونکو سم درک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

خزنده ګان

موخه: په آزادو خطونو باندې د خزنده ګانو د انځور ولو او رنګه کولو سره د زده کوونکو آشنا کېدل.

پوښتنې:

❖ خزنده ګان ګټور او که زيان رسوونکي دي ؟
❖ څو ډوله خزنده ګان پېژنئ؟

ښاغليه ښوونکيه!
د خزنده ګانو د ځانګړتيا وو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او دسمو ځوابو په ويلو کې ورسره مرسته وکړئ. پورتني شکلونو په خطونو باندې د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او د دوی سره په انځور ولو کې مرسته وکړئ!

فعاليت:
د خزنده ګانو په هکله خپل معلومات بشپړ کړئ او بيا د تورې دړې له مخې خطونه په پام کې ونيسئ او پورتنی شکل انځور او رنګه کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: یو خزنده انځور کړئ!

ارزونه:

- له شکلونو اوپوښتنو څخه لاس ته راوړنې.
- دزده کوونکو د فکر څرنګوالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوولسم لوست

ګل

موخه: د ډول ډول ګلونو د انځورولو او رنګه کولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

- ❖ د مرسل د ګلونو د څو رنګو نومونه واخلئ؟
- ❖ خلک ولې ګلان خوښوي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

د زده کوونکو له خوښې سره سم، هر ډول ګل چې د دوی خوښ وي، انځور دې یې کړي او تاسې د دوی سره مرسته وکړئ!

فعالیت:

د زده کوونکو هر ډول ګل چې خوښېږي هغه دې انځور کړي او بیا دې په رنګه کولو پیل وکړي.

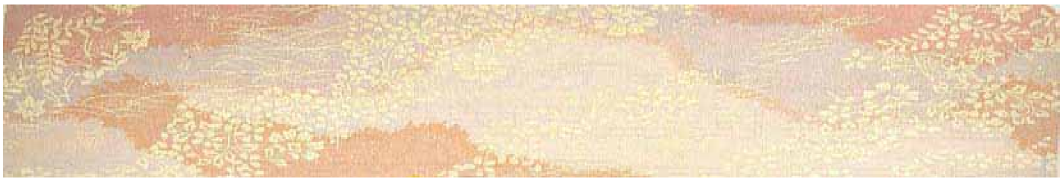

ارزونه:

❖ د رنگونو په گډولو (ترکیب) کې کوم مهارتونه په کار وړل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يارلسم لوست

خيالي منظره

موخه: هغه پخوانۍ ليدنې چې د زده کوونکو په خيال کې وي په کاغذ باندې د هغې په انځور ولو پوهيدنه.

پوښتنې:

- ❖ پخوا چې تاسې د طبيعت په هکله فکر کړی و څه ويلی شئ؟
- ❖ له تاريخي توکو څخه کوم شی انځور ولی شئ؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي وهڅوئ چې د پخوانيو ليدنو پر اساس فکر وکړي، هغه اسلامي ودانيونه او تاريخي لر غوني آثار چې د دوی په فکر کې ګرځي هغه دې انځور کړي او دوی فکر کولو ته اړ باسئ.

فعاليت:

پورتنی شکل په پام کې ونيسئ او د خپلو پخوانيو ليدنو پربنسټ يو شکل انځور کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

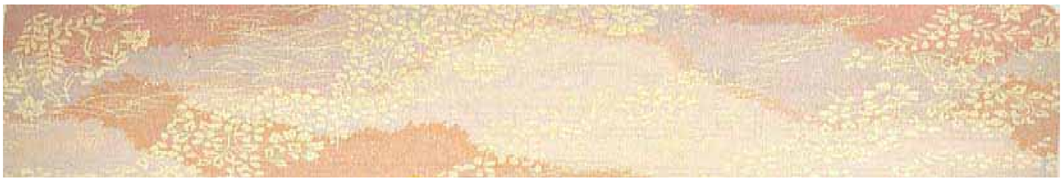

کورنۍ دنده: له خپلو لویانو سره د خپلې خیالي (فکري) لیدنو په اړوند مشوره وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

کاغذي لاسي کارونه

موخه: د الوتونکو په لاسي کار کې د زده کوونکو استعدادونو ته وده ورکول.

پوښتنې:

- ❖ د لاسي کار له جوړېدو څخه وروسته څه احساس درته پيداکيږي؟
- ❖ له کومو مواد و څخه لاسي کار جوړ يدلی شي؟

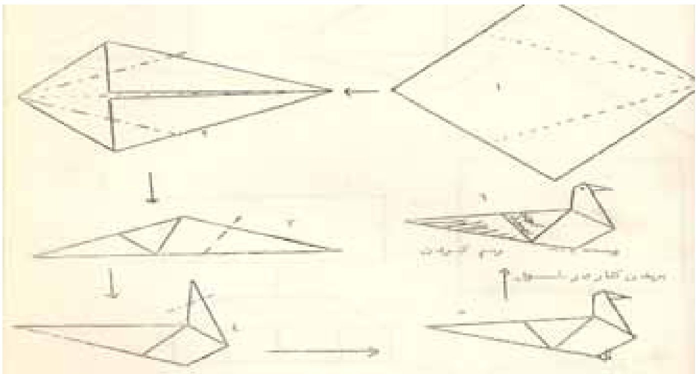

ښاغلی ښوونکيه!

زده کوونکو ته سپارښتنه وکړئ چې د پورتني لاسي کار د جوړ يدو له پاره يوسپين کاغذ دپورتنيو مرحلو په شان څو واره قات کړي څو پورتنی شکل لاس ته راشي.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتنی، لارښوونې په پام کې ونيسي او د شکل په جوړ يدو دې پيل وکړي او له خپل ښوونکي څخه دې مرسته وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

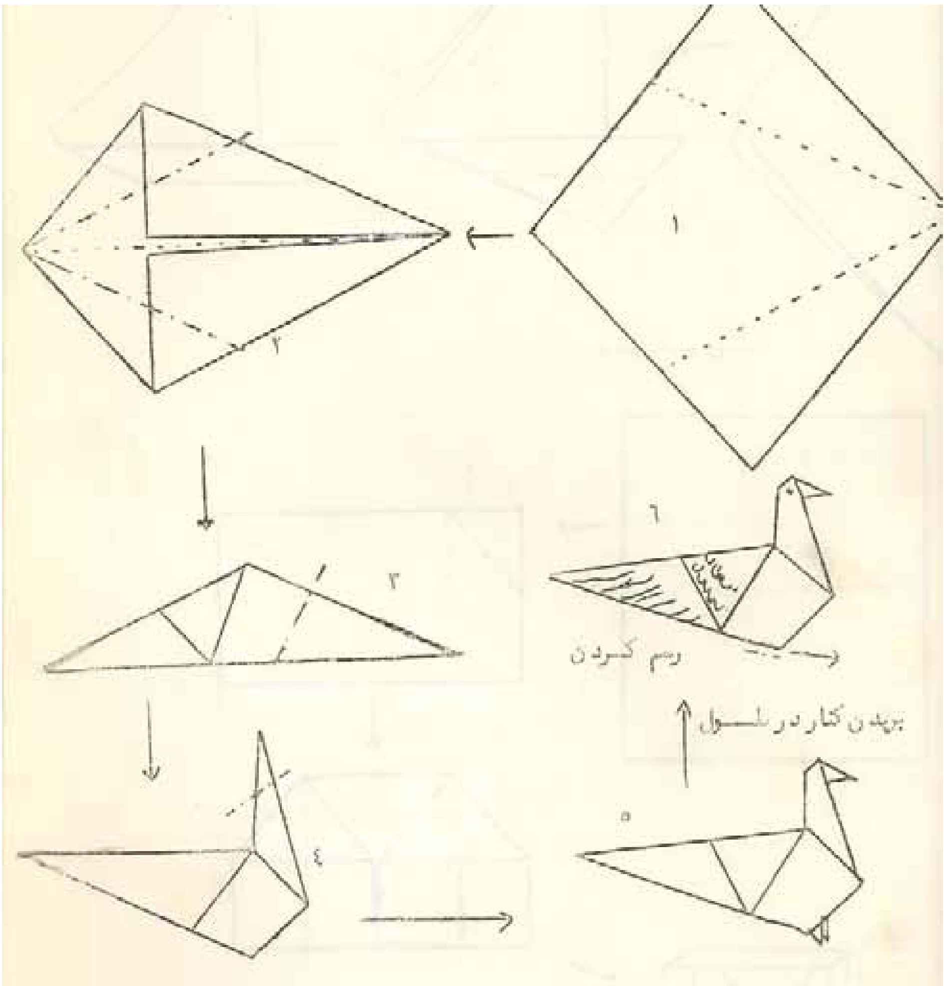

کورنۍ دنده: د خپلولویانو په مشوره یو لاسي کارجوړ کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

ونې

موخه: د طبیعت د ساده شکلونو د انځور ولو سره اشنا کیدل.

پوښتنې:

- په طبیعت کې کومې ښکلاوې تر سترګو کیږي؟
- په طبیعت کې له کومو شیانو سره مینه لرئ؟

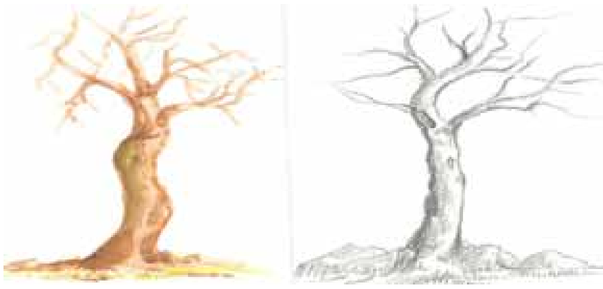

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي له ټولګي څخه د باندې وباسئ او دوی ته واک ورکړئ چې په خپله خوښه یوه ونه په پنسل باندې انځور او پرداز ورکړي.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او له ټولګي نه دباندې یوه ونه خوښه کړئ او هغه انځور او پرداز ورکړئ، د اړتیا په وخت کې له خپل ښوونکي څخه مرسته وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

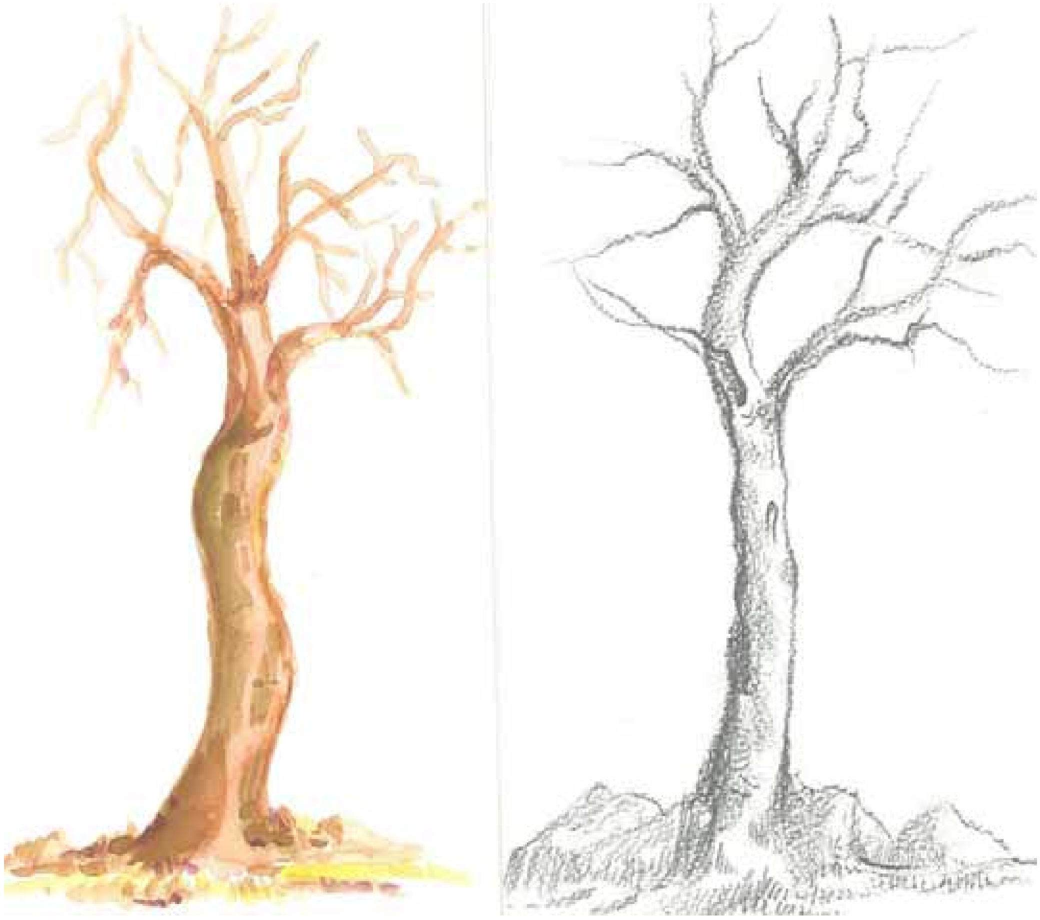

کورنۍ دنده: پورتنی فعالیت په کور کې هم سرته ورسوئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

هندسي شکلونه

موخه: د هندسي شکلونو د کمپوز (سم یوځای کولو) د هغې د پسپکتیف (لریوالي او نږدیوالي) په پام کې نیولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

❖ له هندسي شکلونو سره مو پخوا آشنايي درلوده؟
❖ هندسي شکلونه ولې کاروو؟

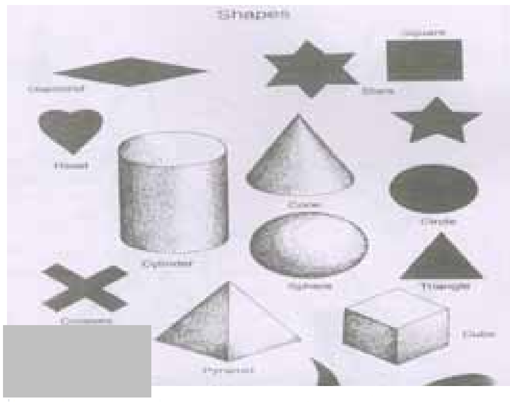

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي په ډلو وویشئ، هره ډله دې د هندسي شکلونو په اړوند فکر وکړي او هغه دې په ډیر غور انځور کړي او ستاسې په لارښوونه دې هغه رنګه کړي. دپسپکتیف په هکله دوی ته څه نا څه ښرګندونې وکړئ!

فعالیت:

د زده کوونکو هره ډله دې پورتني شکلونه انځور کړي. د شکل پسپکتیف (لریوالي او نږدیوالي) ته دې پوره پاملرنه وکړي او بیادې خپل انځورونو ته پرداز ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

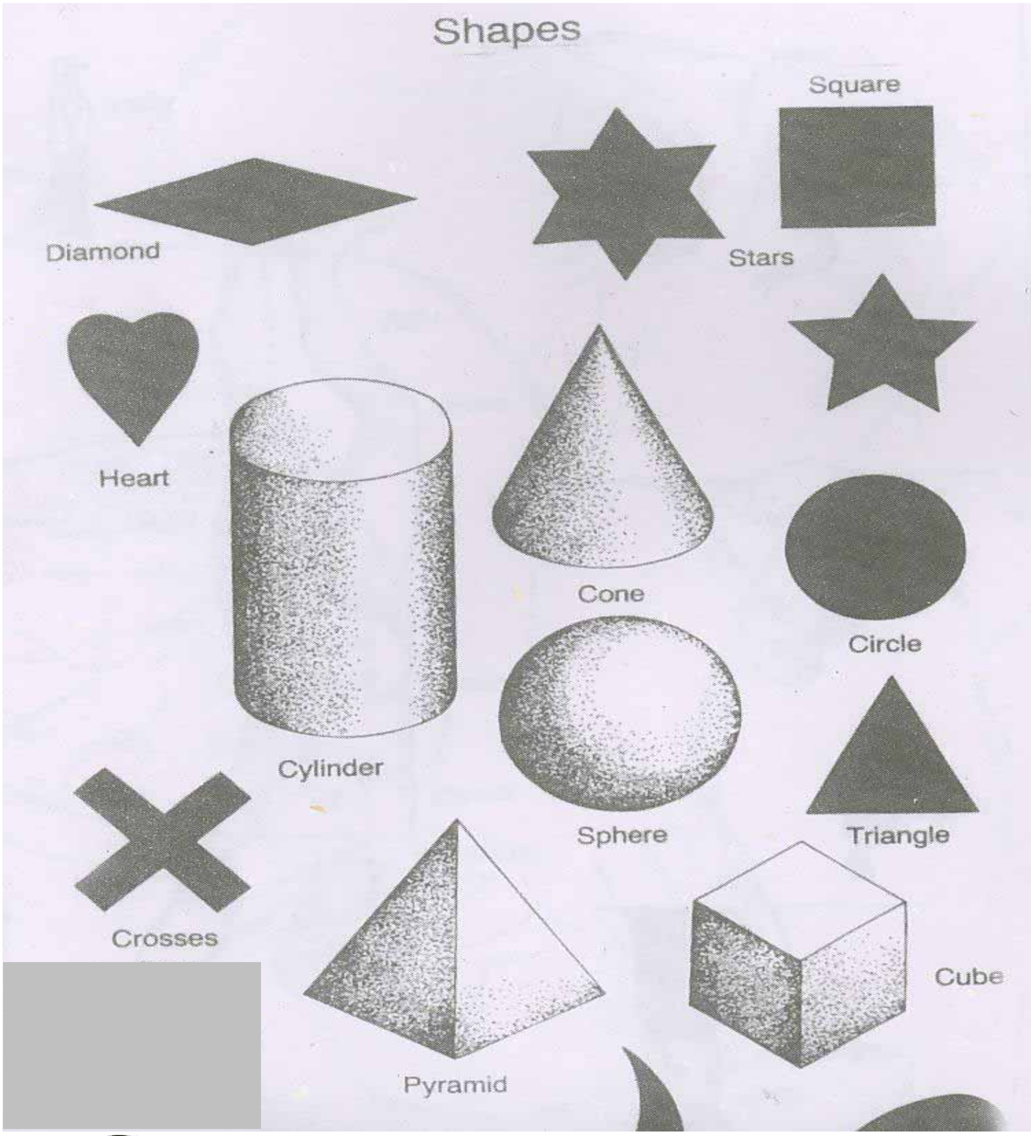

کورنۍ دنده: پورتنی فعالیت یو ځل بیا تمرین کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوو لسم لوست

تخنيکي او هندسي شکلونه

موخه: په پنسل باندې د تتو سکيچونو او د هندسي شکلو د رنګه کولو زده کړه.

پوښتنې:

❖ کوم هندسي شکلونه مو خوښيږي؟
❖ هندسي شکلونه په کومو شيانوکې کارول کيږي؟

ښاغليه ښوونکيه!

زده کوونکو ته بېل بېل کمپوزونه زده کړي وي، تاسې هغوی ته دبېلو بېلو رنګونو د رنګه کولو طريقې ور و ښاياست د مثال په توګه په يوه رنګ، په دو رنګونو او په درو رنګونو او يا په ډول ډول رنګونو.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتنی شکل په تتو خطو انځور کړي او بيا دې په خپله خوښه هغه رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

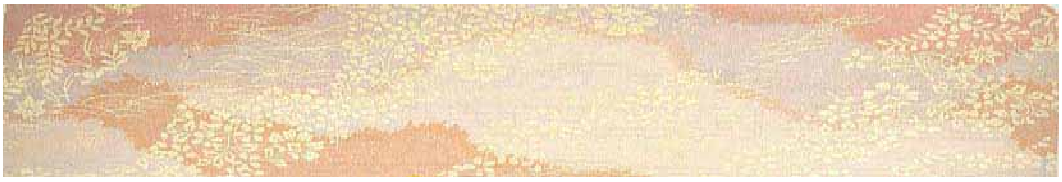

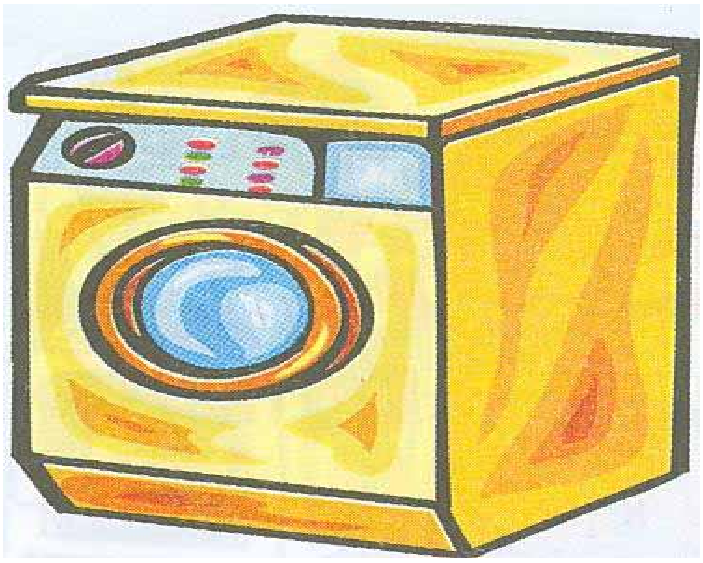

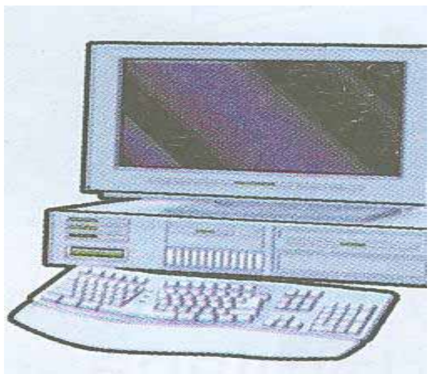

کورنۍ دنده: هندسي شکلونه انځور کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د چاپیریال له ساده موادو څخه د نوښتګرو ابتکاري انځورونو او دنوښتګر فکر د څرنګوالي سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ یوه دقیقه فکر وکړئ او بیا د خپلو فکري پایلو په اړه وغږیږئ؟
- ❖ نوښت (ابتکار) څه شي ته وایي؟

ګرانه ښوونکیه!

زده کوونکي د څو دقیقو لپاره فکر کولو ته پریږدئ او بیا دې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او یو بل ابتکاري او نوښتګر اثر دې جوړ کړي. د ابتکاري اثر په هکله دوی کولی شي له یو بل سره مشوره هم وکړي په دې درس کې به تاسې ته جوته شي چې د دوی نوښتګرو استعدادو څومره وده کړیده.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او ښه فکر وکړئ او یو ابتکاري شکل جوړ کړئ له خپلو ټولګیوالو سره په دې اړه مشوره هم کولی شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: په خپله خوښه انځور وکاږئ!

نولسم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د ابتکاري شکلو نوله جوړولو سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ لاندې شکل څه ډول جوړ شوی دی؟
❖ تاسې کله دا ډول نوښت او ابتکار کړی و؟

ګران ښوونکی دې:

زده کوونکي و هڅوي چې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او له پاڼوڅخه دې یو ابتکاري شکل جوړ کړي.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او له پاڼو څخه یو ابتکاري شکل جوړ کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: د ابتکاري شکلو د طرح کولو لپاره فکر وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

ابتکاري شکل

موخه: په سپین کاغذ د رنګونو له اچولو او قات کولو څخه د ابتکاري انځورونو د جوړولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ د څه شي په هکله فکر کوئ ویې وایئ؟
- ❖ له ابتکاري کارونو څخه خوند اخلئ؟

ښاغلی ښوونکی دې:

زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې د رنګونو د ترکیب او تویولو او د خپل ابتکاري هنری اثر دجوړیدو په اړه په خپله تصمیم ونیسي. او تاسې دوی ته سپارښتنه وکړئ چې خپل کالي، د کورنۍ شیان او درسي لوښي په رنګ ککړ نه کړي.

فعالیت:

یو سپین کاغذ په مساوي او برابر ډول قات کړئ او په یوه برخه یې څو رنګه واچوئ او بیرته یې قات کړئ او دلاس په ورغوي فشار ورکړئ پس له څو شیبو هغه خلاص کړئ وبه ګورئ چې یو هنري اثر ترې جوړ شوی دی.

کورنۍ دنده: په کور کې یو هنري ابتکاري انځور جوړ کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ويشتم لوست

د پاڼو ټاپه

موخه: د چاپيريال دشيانو د ټاپه کولو سره آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ د ټاپه کولو له پاره کوم شيان په کارېږي؟
- ❖ له طبيعي شيانو او رنګ څخه په ټا په کولوکې څه ډول استفاده کوئ؟

ګرانه ښوونکيه!
له زده کوونکو سره دطبيعي موادو په پيدا کولو او رنګه کولو کې مرسته وکړئ او دوی وهڅوئ چې پخپله کار وکړي.

فعاليت:
د ونې يوه پاڼه په رنګ ښه ککړه کړئ او بيا يې په يوه سپين کاغذ ونښلوئ ترڅو د پاڼې شکل د کاغذ پرمخ جوړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

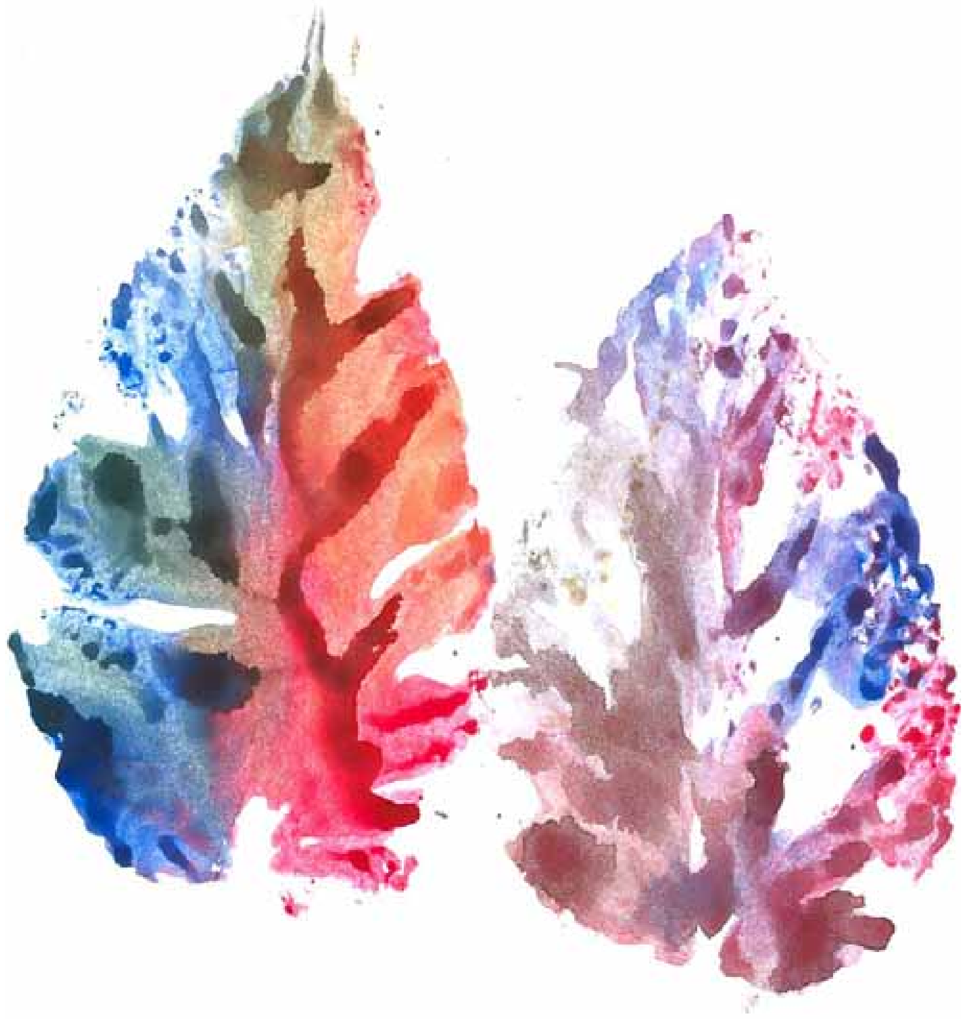

کورنۍ دنده: په خپله کتابچه کې یوه پاڼه په ټاپو ښکلې کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

ډیزاینونه

موخه: په پنسل باندې د ډیزاینونو له سکیچ کولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ له ډیزاینونو څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟
❖ تاسې په خپل چاپیریال کې کوم ډیزاینونه لیدلي دي؟

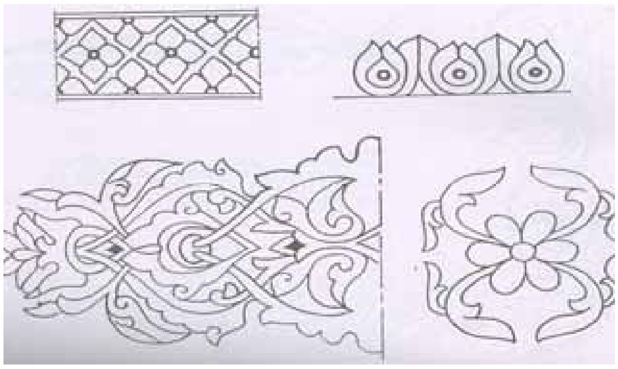

ګران ښوونکی دې:

پورتنی ډیزاین د ټولګي په توره دړه داسې سکیچ کړي چې زده کوونکي ستاسې دلاس حرکت په خپلو سترګو ووینې. دوی ته دخپل انځور د پاکوالي په اړه خبرې وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې په روښانه خطونو پورتنی ډیزاین انځورکړي او بیا دې په نرم پنسل نورې طرحې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

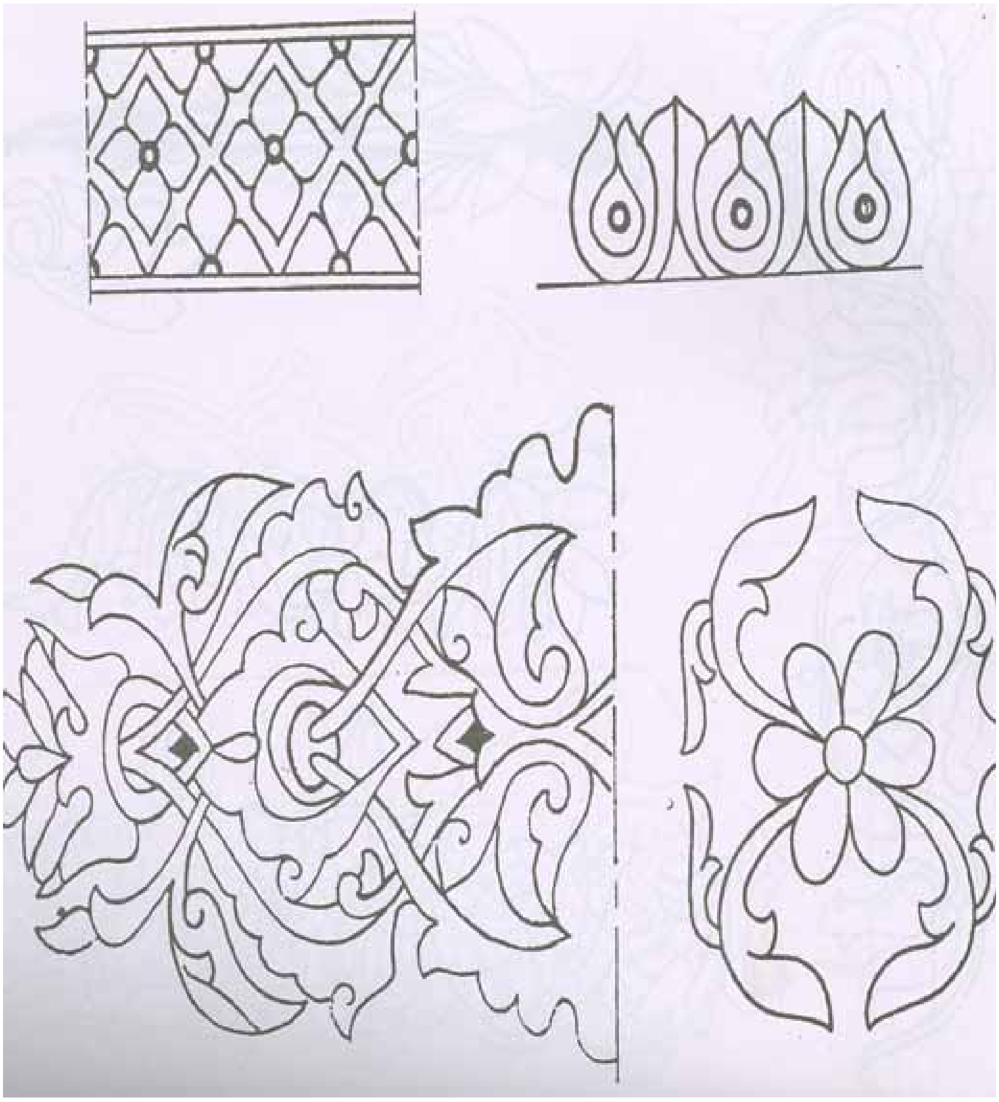

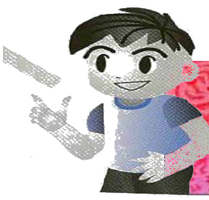

کورنۍ دنده: د کورنۍ د لویانو په مشوره له ډیزاین څخه یو لاسي کار جوړ کړئ!

درویشتم لوست

ډیزاین

موخه: په پنډ کاغذ کې د ډیزاینونو د قطع کولو څخه دلاسي کار د جوړولو زده کړه.

پوښتنې:

- په پنډ رنګه کاغذ کې لاسي کار جوړولی شئ؟
- له ډیزاینو څخه لاسي کار ولې جوړوئ؟

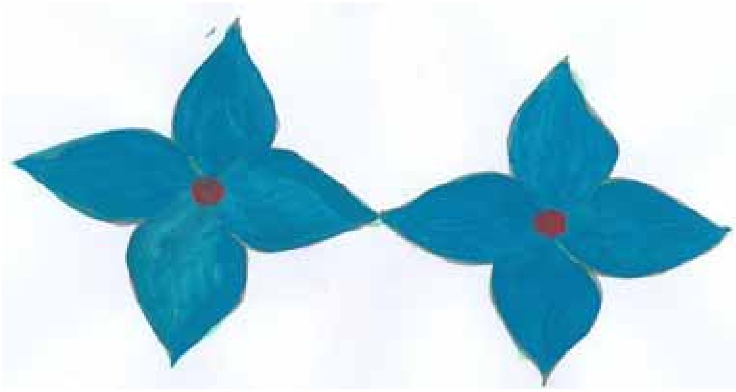

ګران ښوونکی دې:

زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې په پنډ رنګه کاغذ باندې ډیزاینونه انځور کړي او د پورتنیو پړاوونو په اړه دوی ته ور څرګند ونې وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی پورتنی ډیزاین په یوه رنګه پنډ کاغذ باندې انځور کړي او بیا دې د بیاتي په واسطه هغه په منظمه توګه بیاتي کړي او وپس له هغې بیاتي شوی ډیزاین دې پر بل سپین کاغذ ونښلوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

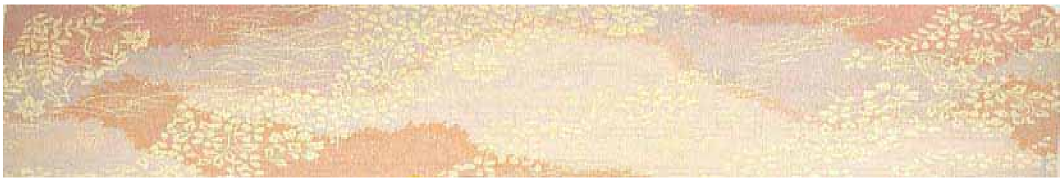

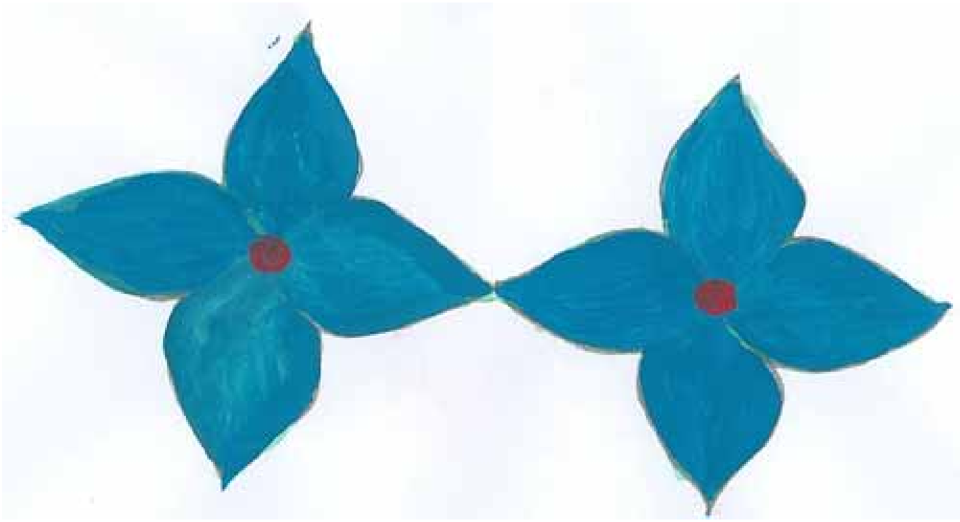

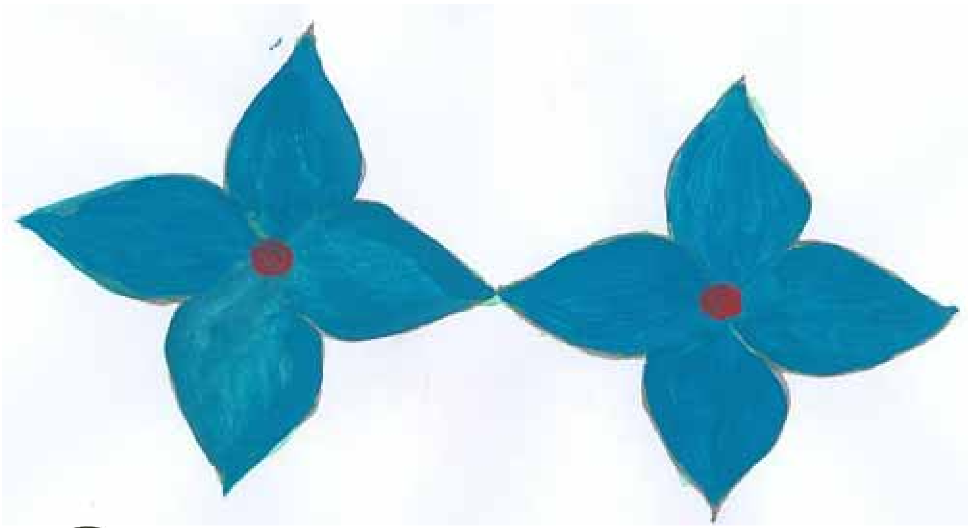

کورنۍ دنده: د چاپیریال له ساده موادو څخه ډیزاینونه جوړ کړئ!

څلور ویشتم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د ونو له پاڼو څخه د بیلابیلو شکلونو له جوړولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ د کومو پاڼو څخه ښکلي شکلونه جوړیدلی شي؟
- ❖ له پاڼو څخه څه ډول شکلونه جوړ وئ؟

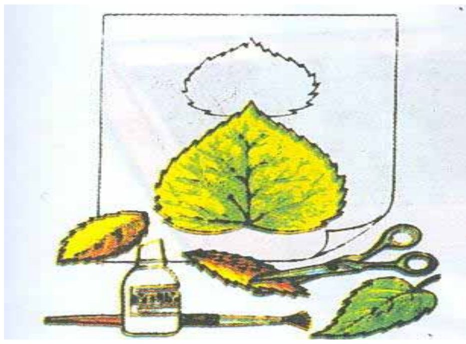

ښاغلی ښوونکی دې:

زده کوونکو ته ووايي چې په بل درسي ساعت کې د ونو ښېلې ښېلې پاڼې له ځان سره راوړي. تاسې دوی ته لارښوونه وکړئ چې د سپین کاغذ په پاڼه دونو له پاڼو څخه بیلابیلو شکلونه جوړ کړي. د شکلو په جوړونه کې ورسره مرسته وکړئ.

فعالیت:

پورتني شکل نه په ګټه اخیستنه پاڼې د یوه سپین کاغذ په مخ داسې سریښ کړئ چې یو هنري شکل ترې جوړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

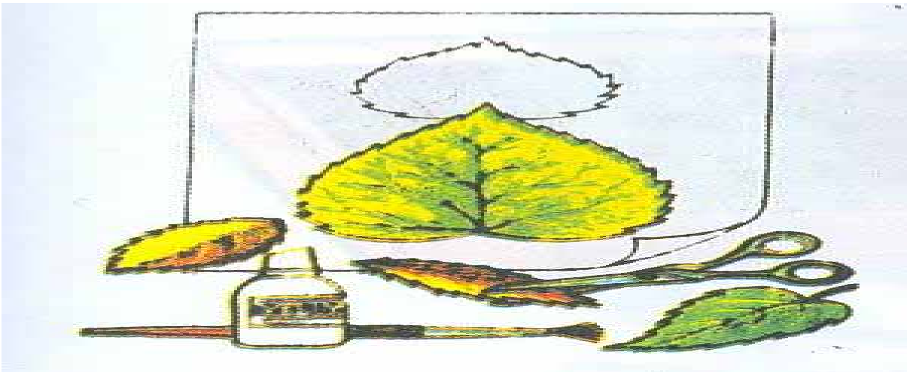

ارزونه:

- ❖ د زده کوونکو هنري او ابتکاري ليدنې.
- ❖ د چاپيريال له موادو ښه سمه ګټه اخيستنه.
- ❖ د موادو په پيدا کولو کې د دوی د فکر څرنګوالی.
- ❖ داستعدادونو وده او په هنري تفکر کې يې بدلون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

کورني لوښي

موخه: په تتو (خفیفو) خطونو د کورنیو لوښو د سکیچ کولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ د کور له لوښو څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟
- ❖ په لاندې شکل کې د کور کوم لوښي وینئ؟

ښاغلی ښوونکی دې:

پورتني انځورونه د ټولګي په توره دړه رسم کړي او د شکل د کمپوز په هکله دې دوی ته لازمې څرګند ونې وکړي. د لریوالي او نږدیوالي، سیوري او روښنایي په اړه دوی ته لارښوونې وکړئ.

فعالیت:

پورتني شکلونه په تتو (خفیفو) خطونو انځور او بیا د نرم پنسل په واسطه سیورې او روښنایي پکې انځور کړئ او له تتو خطونو څخه یوه قوي انځور ته مخه وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: له پورتنیو لوښو څخه یو انځور کړئ!

شپږ ویشتم لوست

د کورني لوښي

موخه: د کورنیو لوښو له رنګه کولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ لاندې لوښي په کوم ځای کې جوړېږي؟
- ❖ داشکلونه کوم رنګونه لري؟

ګران ښوونکی دې:

د پورتنیو شکلونو د رنګ په اړه زده کوونکو ته څرګند ونې او د رنګونو د ترکیب ترتیب دوی ته ور زده کړي. ددوی بشپړ شوي انځورونه په ټولګي کې د ننداری له پاره کیږدئ.

فعالیت:

پورتني شکل په تتو خطونو سکیچ کړئ او بیا یې په رنګه کولو پیل وکړئ. هڅه وکړئ چې د پورتني شکل رنګونه کټ مټ پیدا کړئ او په سمه توګه یې وکاروئ. که چیرته ستاسې انځور بشپړ نه شو، نو بیا هغه په کور کې تکمیل کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ دنده: د انځور رنګه کول په کور کې بشپړ کړئ!

اوو یشتم لوست

د لرغوني آثار

موخه: د تاريخي آثار د انځور ولو او پرداز ورکولو زده کړه.

پوښتنې:

❖ زموږ د ګران هيواد تاريخي آثار د نورو هيواد ونود تاريخي آثارو سره څه توپيرونه لري؟

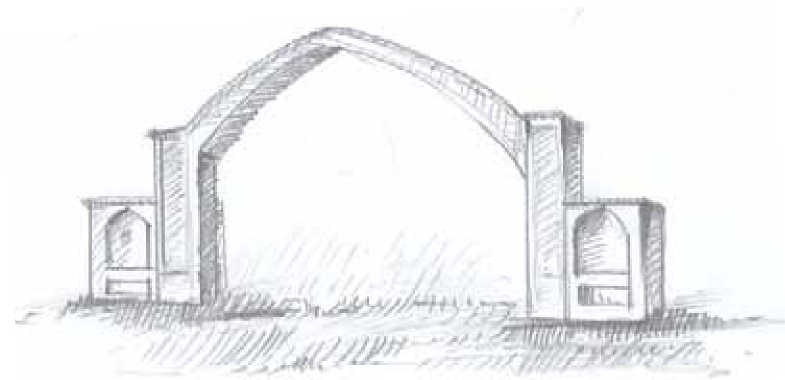

ښاغلی ښوونکی دې:

د افغانستان او د نړۍ د تاريخي آثار و په اړوند زده کوونکو ته معلومات ور کړي. پورتنی شکل په توره دړه په آزادو خطونو انځور کړئ او دوی ته سپارښتنه وکړئ چې دتورې دړې او کتاب له مخې انځور ګري وکړي.

فعاليت:

زده کوونکي دې د تورې دړې او کتاب له مخې د پورتني شکل انځور وکاږي او بيا دې پرداز ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

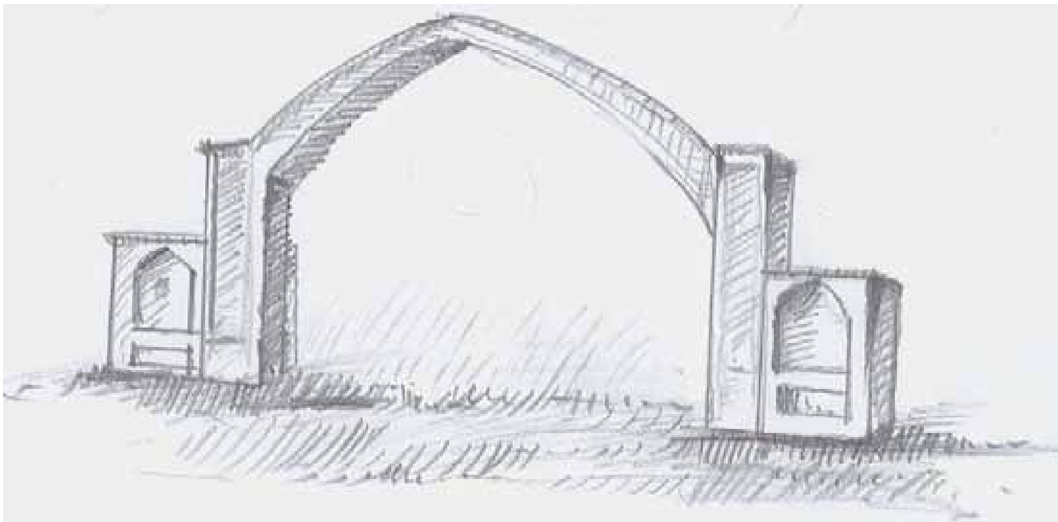

کورنۍ دنده: د تاریخي آثارو په هکله له خپلو لویانو څخه پوښتني وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

تاریخي اثار

موخه: دتاریخي اثارو پېژندنه او په خطونو باندې له هغې د انځور ولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

- ❖ د بست کلا په کوم ځای کې ده؟
- ❖ کوم تاریخي اثارمو تر اوسه لیدلي دي؟

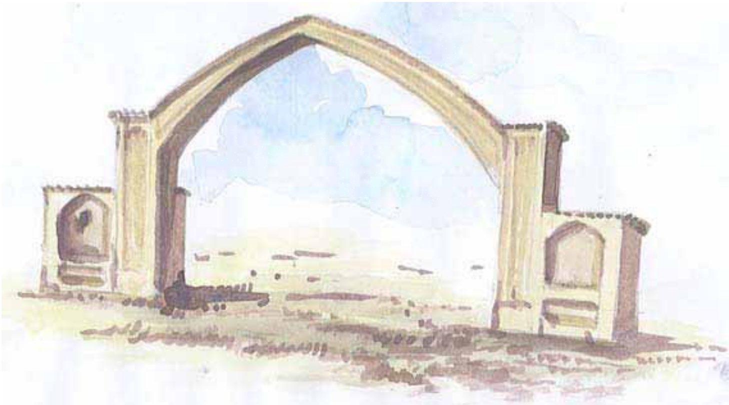

ګران ښوونکی دې:

د تاریخي اثارو په اړه زده کوونکو ته څرګندونې وکړي او د پورتنې شکل په انځور ولو او رنګه کولو کې د دوی سره لازمه مرسته وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دې دښوونکي د لارښوونې سره سم پورتنی شکل په تتو خطو انځور کړي. او بیا دې په رنګه کولو پیل وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست

لاسي کار

موخه: د چاپیریال د ساده موادو څخه دتاریخي اثارو د لاسي کار د جوړولو سره اشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ تاریخي آثار له کومو موادو څخه جوړ یږي؟
❖ د تاریخي آثارو له لیدنې ورسته څه احساس درته پیدا کیږي؟

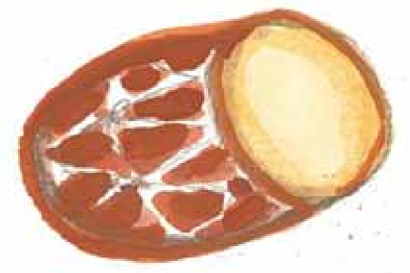

ګران ښوونکی دې:

د پورتني شکل د لاسي کار په جوړولو کې دوی ته څرګند ونې او لاژمه مرسته وکړئ او دهغې د جوړولو په طریقه یې وپوهوئ. له ختې، کاغذ او لرګي څخه کولی شي چې پورته شکل جوړ کړي.

فعالیت:

زده کوونکي دې په څو ډلو وویشل شي او بیا دې د لاسي کار په هکله فکر وکړي او هر زده کوونکی دې لاسي کار جوړ کړي او له بشپړیدو وروسته دې په ټولګی کې د ننداري له پاره کیږدي.

دیرشم لوست

تاریخي آثار

موخه: له لرغونو آثارو څخه د یوه اثر د انځور ولو او رنګه کولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ د افغانستان د لرغونو آثارو په هکله څه ویلی شئ؟
- ❖ په خپل چاپیریال کې مو لرغوني آثار لیدلي دي؟

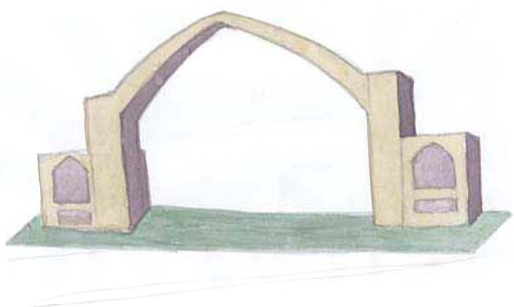

ښاغلی ښوونکی دې:

د لرغونو آثارو په هکله زده کوونکو ته څرګندونې وکړي او دوې دې وهڅوي چې د خپلې منطقې لرغوني آثار وګوري د امکان په صورت کې باید دوی په کابل کې د استقلال منار، په هرات کې دجام منار، په لشکرګاه کې د بُست قلعه، په پغمان کې له طاق ظفر څخه لیدنه وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دې د پورتنیو شکلونو څخه یو په تتو خطونو انځوراو بیا دې په مناسبو رنګونو ښکلا ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library